

**Utlåtande 2004: RIII (Dnr 313-1244/2000)**

## **Bostäder på Ställverkstomten i Hjorthagen**

**Motion av Rolf Lindell (s) (2000:63)**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande  
Motion (2000:63) av Rolf Lindell (s) anses besvarad med vad  
föredragande borgarråd anför i utlåtandet.

**Föredragande borgarrådet Roger Mogert** anför följande.

### *Motionen*

I en motion (2000:63), *bilaga 2*, hemställer Rolf Lindell (s) att kommunfullmäktige beslutar att berörda nämnder och förvaltningar tar upp förhandlingar med Birka energi om en snabbavställning av Ställverkstomten och nedgrävning av högspänningsledningen genom Hjorthagen. Dessutom vill motionären att berörda nämnder och förvaltningar vidtar nödvändiga åtgärder för att starta planeringsprocessen så att bostäder på Ställverkstomten kan byggas snarast möjligt.

I likhet med andra stadsdelar kräver även Hjorthagsborna möjligheter att komplettera bostadsbebyggelsen i stadsdelen, framför allt för att barnfamiljerna ska ges möjlighet att bo kvar. Nuvarande bostadsbestånd har bara ett fåtal större lägenheter. Den s.k. gluggutredningen har inventerat ett antal smärre områden där bostadsbebyggelse skulle kunna komma till stånd. Dessa områden ligger så gott som alla långt inom det säkerhetsavstånd som krävs i förhållande till olika energianläggningar.

Det enda alternativ som, enligt motionären, kan ge ett ordentligt tillskott av familjebostäder är Ställverkstomten. Detta förutsätter att Birka Energi kan

förmås att snarast möjligt lämna Ställverkstomten och att samtidigt nedgrävningen av högspänningskabeln förbi skolan och genom Hjorthagen kan påbörjas. Då skulle ca 200 lägenheter kunna byggas för att ge nytt liv och nya möjligheter i Hjorthagen. Birka energi har förklarat detta som tekniskt fullt möjligt, men det gäller att verka för att så kan ske snabbt och på rimliga ekonomiska villkor.

### *Remisser*

Motionen har remitterats till stadsledningskontoret, gatu- och fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Östermalms stadsdelsnämnd.

*Stadsledningskontoret* hänvisar till att gatu- och fastighetsnämnden under 2001 skrivit en principöverenskommelse med Birka Värme Stockholm AB och Birka Nät Stockholm AB, där bl.a. frågan om tidigareläggning av markförläggning av luftledningar och ställverket tas upp. En tidigareläggning förutsätter att staden bidrar till kostnaderna. I och med att även planarbete är igång kan stadsledningskontoret konstatera att processen som möjliggör bebyggelse på Ställverkstomten har påbörjats.

*Gatu- och fastighetsnämnden* har under lång tid diskuterat frågan om bostäder på fastigheten Elektriciteten 6 (Ställverkstomten) med Birka Energi. Bolaget har dock hittills inte varit berett att flytta sitt befintliga ställverk från tomt. Bolaget är nu berett att diskutera en tidigareläggning av markförläggningen av kraftledningarna och en flyttning av ställverket från fastigheten Elektriciteten 6. En förutsättning för en tidigareläggning är dock att staden bidrar till kostnaderna här för. Nämnden delar motionärens uppfattning att Ställverkstomten så snart som möjligt ska bebyggas med bostäder. *Stadsbyggnadsnämnden* hänvisar till att gatu- och fastighetsnämnden den 3 april 2001 godkände ett förslag till principöverenskommelse med Birka Värme Stockholm AB och Birka Nät AB. Denna innebär att staden och bolagen gemensamt ska utreda förutsättningarna för bl.a. en omlokalisering av gaslagringen från gasklockorna till läge närmare spaltgasverket, där gasen produceras. Dessutom ska en förtida mark-/tunnelförläggning av den kraftledning som går genom området studeras.

Stadsbyggnadskontoret presenterade 7 juni en startpromemoria med program för planering av bl.a. kv. Elektriciteten (ställverkstomten). Sammanfattningsvis kan sägas att de initiativ som efterlyses i motionen redan tagits. *Östermalms stadsdelsnämnd* har redan tidigare engagerat sig i frågan om bostadskomplettering i Hjorthagen. Vid sammanträde den 10 oktober 2000 beslutade nämnden att prioritera Ställverkstomten för bostadsbyggande i

Hjorthagen. Nämnden yrkade då att tillståndet för kraftledningen inte skulle förlängas med mer än två år och att planläggningen skulle ske under denna tid. På så sätt skulle inflyttningen kunna ske inom 4-5 år.

Nämnden ställer sig positiv till motionen och understryker vikten av en snabb process, så att bostäder för barnfamiljer kan byggas på Ställverkstomten snarast möjligt.

### *Mina synpunkter*

Sedan motionen skrevs har det hunnit hända en hel del vad gäller utvecklingsplanerna för Hjorthagen Norra & Västra. Under flera år har planering pågått avseende Hjorthagen som en del av detta stadsutvecklingsområde. Senast fattade kommunfullmäktige den 17 juni 2004 beslut om att godkänna ett ramavtal mellan gatu- och fastighetsnämnden, Stockholms Hamn AB, AB Fortum Värme samt Fortum Distribution AB avseende omdisponering av Fortums verksamhet i Hjorthagen. Avtalet reglerar tunnelförläggning av kraftledning, två alternativa förslag avseende flytt av gasverksamheten samt omdisponering av energiverksamheten i energihamnen.

Jag tycker att det är positivt att staden, med detta ramavtal, har tagit ett viktigt steg mot att 3000 –5000 nya bostäder kan byggas i ett centralt läge med goda kommunikationsmöjligheter. Hjorthagen kan med den planerade utvecklingen bli en attraktiv stadsdel för ett stort antal invånare. Närheten till grönområden och vatten samt en vacker och intressant kulturmiljö kommer tillsammans med den nya bostadsmiljön som planeras att bidra till att öka områdets attraktivitet. Eftersom Hjorthagen har övervägande bostadsrätter är det också viktigt att området får ett rejält tillskott av hyresrätter.

Investeringarna som är nödvändiga för att den nya stadsdelen skall byggas har även andra goda effekter för området. Genom att kraftledningen genom Hjorthagen läggs ner i bergtunnel samt gaslagring och produktion minskar så kan områden som tidigare varit avstängda nu bli tillgängliga för allmänheten. Planen innebär också att den sedan länge förorenade marken i området kan renas.

Förslaget till avtal med Fortum innebär även att staden och Fortum Distribution skall verka för att ställverket inom kvarteret Elektriciteten placeras invid Norra Länken. Jag delar motionärens åsikt att detta skulle vara positivt för områdets utveckling. En flytt av ställverket kan ge plats för ytterligare ca 250-300 lägenheter utöver en kontorsskärm mellan Värtaverket och den nya bostadsbebyggelsen. Kostnaden för detta är ännu oklar men parterna är överens om att flyttningen kan ske när samtliga tillstånd för

om att flyttningen kan ske när samtliga tillstånd för alternativ placering finns samt när finansiering har överenskommits och godkänts.

**Borgarrådsberedningen** tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

**Särskilt uttalande** gjordes av borgarrådet *Viviann Gunnarsson* (mp) enligt följande.

Motionären tar upp två viktiga förutsättningar för att kunna bygga bostäder i Hjorthagen, nämligen en nedgrävning av kraftledningen och flyttning av ställverket. Den nu pågående exploateringen av Hjorthagen har i stället börjat i en annan ände vilket medför att de delar av området som motionären pekar på kommer att planeras senare. Detta innebär även att de nuvarande planerna äventyrar en förbättrad grönområdesstruktur samt hotar Nationalstadsparkens buffertzoner.

Det beslut som fattades av kommunfullmäktige den 17 juni 2004 om ett avtal som reglerar Fortums verksamhet i Hjorthagen innebär omDispositioneringar av Fortums verksamhet i Hjorthagen av gas och energiverksamheten samt att staden och Fortum ska verka för en flytt av ställverket och att staden står för kostnaderna för sanering. I detta beslut har vi reserverat oss mot att staden ensam bär saneringskostnaderna. Vi menar också att det hade varit en ur alla aspekter bättre tågorordning att börja med nedgrävning av kraftledningen och flyttning av ställverket såsom motionären anger.

**Kommunstyrelsen** delar borgarrådsberedningen uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion (2000:63) av Rolf Lindell (s) anses besvarad med vad föredragande borgarråd anför i utlåtandet.

Stockholm den

På kommunstyrelsens vägnar:  
ANNIKA BILLSTRÖM

Roger Mogert

*Anette Otteborn*

## ÄRENDET

I en motion (2000:63), bilaga 2, hemställer Rolf Lindell (s) att kommunfullmäktige beslutar att berörda nämnder och förvaltningar tar upp förhandlingar med Birka energi om en snabbavställning av Ställverkstomten och nedgrävning av högspänningsledningen genom Hjorthagen. Dessutom vill motionären att berörda nämnder och förvaltningar vidtar nödvändiga åtgärder för att starta planeringsprocessen så att bostäder på Ställverkstomten kan byggas snarast möjligt.

## REMISSER

Motionen har remitterats till stadsledningskontoret (SLK), gatu- och fastighetsnämnde (GFN), stadsbyggnadsnämnden (SbN) och Östermalms stadsdelsnämnd.

**Stadsledningskontorets** tjänsteutlåtande den 27 februari 2001 har i huvudsak följande lydelse.

Birka Nät AB har sökt förlängd koncession t.o.m. 2015 för de två 220 kV kraftledningarna som förser ställverket med el. Under denna tid har bolaget för avsikt att lägga om luftledningarna till kabel i mark, tunnel eller dylikt.

Gatu- och fastighetsnämnden har under 2001 skrivit en principöverenskommelse med Birka Värme Stockholm AB och Birka Nät Stockholm AB där bl.a. frågan om tidigareläggning av markförläggning av luftledningar och ställverket tas upp. En tidigareläggning förutsätter att staden bidrar till kostnaderna. Gatu- och fastighetsnämnden har också beställt detaljplaneutredning hos stadsbyggnadskontoret.

I och med detta konstaterar stadsledningskontoret att processen som möjliggör bebyggelse på Ställverkstomten är igång.

**Gatu- och fastighetsnämnden** beslutade den 3 april 2001 i huvudsak godkänna gatu- och fastighetskontorets förslag till beslut, enligt följande.

1. GFN beslutar godkänna föreliggande principöverenskommelse med Birka Värme Stockholm AB och Birka Nät AB om omlokalisering av Gasverkets gaslagring samt markförläggning av kraftledning och avveckling av ställverk inom fastigheten Elekriciteten 6,
2. GFN uppdrar åt kontoret att hos stadsbyggnadskontoret beställa detaljplaneutredningar i enlighet med detta tjänsteutlåtande
3. GFN bemyndigar kontoret att vidtaga erforderliga förberedelser för en framtida exploatering av Gasverkstomten och Storängskroksområdet,

4. GFN bemyndigar kontoret att med Vägverket omförhandla genomförandeavtalet för Norra Länken,
5. GFN besvarar Motion (nr 63) av Rolf Lindell (s) om bostäder på Ställverkstomten i Hjorthagen genom att till kommunstyrelsen överlämna och återopla detta tjänsteutlåtande.

Därutöver anförde nämnden följande

Byggandet av Norra Länken/Liljanstunneln får ej försenas eller försvåras. En ändring av den lagakraftvunna detaljplanen för Norra länken /Liljanstunneln är därför inte aktuell.

*Reservation* anfördes av *Börje Vestlund m.fl.* (s) till förmån för att endast godkänna gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande.

*Reservation* anfördes av *Hamid Mosavi-Porasl m.fl.* (v) med hänvisning till deras förslag till beslut, *bilaga 1*.

*Reservation* anfördes av *Per Bolund* (mp) med hänvisning till sitt förslag till beslut, *bilaga 1*.

**Gatu- och fastighetskontorets** tjänsteutlåtande den 25 januari 2001 har i huvudsak följande lydelse.

#### Bakgrund

Inom Hjorthagen/Lilla Värtanområdet bedriver Birka Värme Stockholm AB och Birka Nät AB verksamheter som omfattar produktion av stadsgas, el, fjärrvärme, fjärrkyla och distribution av el. Värtaverket, gasverket och värmepumparna vid Ropsten samt ställverk i Hjorthagen är strategiska anläggningar för energiförsörjningen. Värtaverket försörjs av kol, olja och biomassa som levereras med båt eller järnväg och lossas i energihamnen i Lilla Värtan. Lagring sker i bergrum och i cisterner vid Norra Kajen. Gasverket försörjs med nafta från energihamnen via ledning till spaltgasverket och gasol på järnväg. Till ställverket går två stycken 220 kV kraftledningar vars elkraft sedan distribueras ut till centrala Stockholm via kablar i tunnel eller mark. Distributionsnätets uppbyggnad innebär att lokaliseringen är låst till Hjorthagenområdet. Vid Storängskroken ligger ett område för småindustri.

För Gasverksområdet mellan Tumbatältet och Lilla Värtan är marken reserverad för mellanlagring och krossning av massor från Norra Länken. Tidpunkten för byggstart av Norra Länken är osäker i dagsläget, men bedöms tidigast kunna starta under år 2004. Gasverkstomten och Storängskroksområdet är belastat med markföroreningar. Gatu- och fastighetsnämnden beslöt 2000-04-11 uppdra åt kontoret

Gatu- och fastighetsnämnden beslöt 2000-04-11 uppdra åt kontoret att hos stadsbyggnadskontoret beställa planutredning för Storängskroksområdet i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande daterat 2000-02-22. I utlåtandet sägs att en sådan planutredning även bör innefatta ett alternativ för småindustri. Gatu- och fastighetsnämnden beslöt 2000-05-11 i samband med ärendet "Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken att genomföra en sanering av förorenad mark och sediment i Stockholm" att uppdra åt kontoret att redovisa en tidplan för marksaneringen av Gasverkstomten. Gasverkstomten och området vid Storängskroken, utgör enligt översiktsplanen stadsutvecklingsområde.

#### Förslag till principöverenskommelse med Birka Värme Stockholm AB och Birka Nät AB

För att möjliggöra en exploatering för bostäder och arbetsplatser m m så länge stadsgasproduktionen pågår krävs att viss omlokalisering inom området sker. Kontoret har därför upprättat ett förslag till överenskommelse med Birka Energi som innebär att parterna skall utreda förutsättningarna att flytta gaslagringen från befintliga gasklockor till en ny anläggning i anslutning till spaltgasverket. Härvid skall även utredas ny sträckning via Ropsten för befintligt järnvägsstickspår.

Parterna skall vidare studera energihamnens framtida utbredning och funktion. Enligt överenskommelsen förbinder sig parterna vidare att verka för att värmepumpanläggningen norr om Lidingöbron detaljplanläggs för sitt nuvarande ändamål. För de två 220 kV kraftledningarna som förser ställverket med el har Birka Nät AB sökt förlängd koncession t o m 2015. Under denna tid har bolaget för avsikt att lägga om luftledningarna till kabel i mark, tunnel e.d. Under förutsättning att staden bidrar till kostnaderna för en markförläggning av luftledningarna och flytt av ställverket är bolaget berett att verka för att en markförläggning inom Hjorthagen och en avveckling av befintligt ställverk inom fastigheten Elektriciteten 6 tidigareläggs. För överenskommelsens närmare innebörd hänvisas till bilaga 1 (redovisas ej här).

#### Kontorets förslag/synpunkter

##### *Allmänt*

Kontoret anser att det nu föreliggande förslaget är mycket intressant. Förslaget ger möjligheter att på relativt kort sikt få tillgång till mark för bostäder och arbetsplatser.

##### *Flyttning av gaslagringen m m*

Avsikten är att förlägga gaslagringen i så nära anslutning till spaltgasverket som möjligt. Antingen grävs gaslagret ned i marken eller också byggs några små gasklockor (högtrycksklockor) ovan mark. Genom den sistnämnda metoden undviker man att röra den förorenade marken. När anläggningen är tagen i drift kan de gasklockor, som idag används för gaslagring, rivas. De av Ferdinand Boberg ritade tegelgasklockorna avses bevaras.

### *Markssanering*

En strategi för sanering av området är att man börjar saneringsarbetena uppströms (grundvattnet och föroreningarna rör sig mot Husarviken/Lilla Värtan), dvs med Storängskroksområdet. Kontoret avser inom kort återkomma till nämnden med en närmare redovisning härav.

### *Ställverkstomten (Elektriciteten 6)*

Staden har under lång tid diskuterat frågan om bostäder på fastigheten Elektriciteten 6 med Birka Energi. Bolaget har dock hittills inte varit berett att flytta sitt befintliga ställverk från tomten. Som nämnts ovan har Birka Nät AB sökt förlängd koncession t o m 2015 för kraftledningarna som går till ställverket. Ställverket berörs ej av ansökan. Bolaget är nu berett att diskutera en tidigareläggning av markförläggningen av kraftledningarna och en flyttning av ställverket från fastigheten Elektriciteten 6. En förutsättning för en tidigareläggning är dock att staden bidrager till kostnaderna härför. I motion (nr 63) om bostäder på Ställverkstomten i Hjorthagen hemställer Rolf Lindell (s) att berörda nämnder och förvaltningar tar upp förhandlingar med Birka Energi om en snabbavställning av Ställverkstomten och en nedgrävning av högspänningsledningen genom Hjorthagen och att berörda nämnder och förvaltningar vidtar nödvändiga åtgärder för att starta planeringsprocessen så att bostäder på Ställverkstomten kan byggas snarast möjligt.

Kontoret delar motionärens uppfattning att Ställverkstomten så snart som möjligt ska bebyggas med bostäder.

### *Norra Länken*

Delar av Gasverkstomten är avsett för mellanlagring och krossning av massor från Norra Länken. Den verksamheten torde inte kunna bedrivas här om en exploatering av området nu kommer till stånd. Ett ersättningsläge härför kan således bli aktuellt. Ett område som tidigare diskuterats är invid Louddens oljehamn vid Lindarängen. En annan vital fråga är Norra Länkens anslutning till Hamnen. En översyn av detaljplanen kan bli aktuell. En omförhandling med Vägverket om genomförandavtalet för Norra Länken måste ske.

### *Genomförande*

Principöverenskommelsen innebär att kontoret nu arbetar vidare med Birka Värme Stockholm AB och Birka Nät AB för att i detalj få fram kostnader och förutsättningar för ett genomförande av projekten.

Birka Värme Stockholm AB beräknar att en omlokalisering av gaslagringen tar ca två år att genomföra. Saneringsarbeten inom exploateringsområdet på Gasverkstomten och Storängskroksområdet bör kunna påbörjas under år 2002. Exploateringen innebär att arrendeställena inom Storängskroken rivs.

En detaljplan för exploateringsområdet bör enligt kontoret kunna vara klar om ca 2,5 år. En lämplig utbyggnadstakt är fem år. En osäkerhet vid utbyggnaden är kraftledningarna genom området. Detaljplanearbete bör påbörjas snarast. Birka Nät AB bedömer att det tar minst 4-5 år att gräva ned kraftledningarna genom Hjorthagen



bedömer att det tar minst 4-5 år att gräva ned kraftledningarna genom Hjorthagen och att avveckla ställverket på fastigheten Elektriciteten 6. En förutsättning härför är dock att den fortsatta sträckningen genom eller utanför Nationalstadsparken är löst. Arbetet med ny detaljplan för det nya ställverket med hänsyn tagen till eventuella kopplingar till Norra Länken (exempelvis avfarten till Hamnen) bör påbörjas snarast.

**Stadsbyggnadsnämnden** beslutade 16 augusti 2001 att överlämna och åberopa stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande som svar på motionen.

*Reservation* anfördes av *Cecilia Obermüller* (mp) med hänvisning till sitt förslag till beslut, att bifalla motionen med hänvisning till ärende 4 vid detta sammanträde "Västra delen av gasverksområdet m.m." (redovisas ej här).

**Stadsbyggnadskontorets** tjänsteutlåtande den 8 juni 2001 har i huvudsak följande lydelse.

#### Stadsbyggnadskontorets synpunkter

Gatu- och fastighetsnämnden godkände 2001-04-03 ett förslag till principöverenskommelse med Birka Värme Stockholm AB och Birka Nät AB. Denna innebär att staden och bolagen gemensamt ska utreda förutsättningarna för bl.a. en omlokalisering av gaslagringen från gasklockorna till läge närmare spaltgasverket, där gasen produceras. Dessutom ska en förtida mark-/tunnelförläggning studeras av den kraftledning som går genom området.

Gatu- och fastighetsnämnden beslutade också att beställa detaljplaneutredning för Storängskroksområdet m.m., för bostäder och arbetsplatser. Stadsbyggnadskontoret presenterade 7 juni en startpromemoria med program för planering av bl.a. kv. Elektriciteten (ställverkstomten).

Sammanfattningsvis kan sägas att de initiativ som efterlyses i motionen redan tagits.

**Östermalms stadsdelsnämnd** beslutade 22 februari 2001 att överlämna och åberopa Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande som svar på remissen.

*Särskilt uttalande* gjordes av *Lillemor Lindberg m.fl.* (m), *Claes Fleming* (fp), *Jan Ulander* (kd) och *Marianne Ryderg* (sp), bilaga 1.

**Östermalms stadsdelsförvaltnings** tjänsteutlåtande den 12 februari 2001 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningens synpunkter

Östermalms stadsdelsnämnd har redan tidigare engagerat sig i frågan om bostadskomplettering i Hjorthagen. Vid sammanträde 2000-10-26 beslutade nämnden att prioritera Ställverkstomten för bostadsbyggande i Hjorthagen. Nämnden yrkade då på att tillståndet för kraftledningen inte skulle förlängas med mer än två år och att planläggningen skulle ske under denna tid. På så sätt skulle inflyttningen kunna ske inom 4-5 år.

Förvaltningen ställer sig positiv till motionen och understryker vikten av en snabb process, så att bostäder för barnfamiljer kan byggas på Ställverkstomten snarast möjligt.

RESERVATIONER M.M.

**Gatu- och fastighetsnämnden**

Reservation anfördes av Hamid Mosavi-Porasl m.fl. (v) med hänvisning till deras förslag till beslut enligt följande.

Gatu- och fastighetsnämnden beslutar

- att bifalla kontorets förslag enligt punkterna 1-3,
- att uppdra åt kontoret att med Vägverket omförhandla genomförandeavtalet för Norra Länken i enlighet med Vänsterpartiets förslag till beslut beträffande Norra Länken, att för sin del tillstyrka motion nr 63/2000 av Rolf Lindell (s) om bostäder på Ställverkstomten och till kommunstyrelsen överlämna och åberopa kontorets tjänsteutlåtande, att markanvisningar för bostäder inom det aktuella området i första hand skall erbjudas kommunala och kooperativa bostadsbolag för byggnation med hyresrätter och kooperativa hyresrätter,
- att all markupplåtelse för byggnation med bostäder skall ske med tomträtt, samt
- att anförda följande:

Gatu- och fastighetsnämnden välkomnar de föreslagna åtgärderna som kommer att ge staden ett välbehövligt tillskott av nya bostäder och dessutom förbättra miljön för de boende i Hjorthagen. De stora motorledernas tid är förbi. Byggnation av Norra Länken skall därför slutligen avföras från dagordningen. Erforderliga åtgärder för att förbättra trafiksituationen i området skall vidtas enligt Vänsterpartiets förslag till beslut beträffande Norra Länken.

Nybyggnationen av bostäder i staden har de senaste åren dominerats av bostadsrätter byggda av privata bolag, samtidigt som det är stor efterfrågan på hyresrättslägenheter. Markanvisningar för byggnation med bostäder skall därför i första hand erbjudas de kommunala och kooperativa bolagen för byggnation med hyresrätter och kooperativa hyresrätter. All markupplåtelse för byggnation med bostäder skall ske med tomträtt.

Reservation anfördes av Per Bolund (mp) med hänvisning till sitt förslag till beslut enligt följande.

Nämnden beslutar att

1. I huvudsak besluta enligt förvaltningens förslag
2. I det fortsatta arbetet planera för ytterligare järnvägstransporter

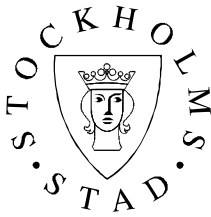
3. I den fortsatta planeringen ta hänsyn till närheten till Nationalstadsparken så att inte intrång görs spridningskorridorer för växter och djur som löper genom området hålls öppna
4. Därutöver anföras:

Någon omförhandling av avtalet med Vägverket behövs inte eftersom Norra länken är en onödig väg och istället för att avlasta trafiken i Stockholm ökar bilmängden. Istället bör transporter alltmer överföras till järnvägsnätet, vilket också är i enlighet med målsättningen för transporter och trafikarbete inom EU. Närheten till Nationalstadsparken är positivt för ett bostadsområde men innebär också att bebyggelse måste planeras så att inte spridningskorridorer täpps till och inga intrång i parken görs.

### **Östermalms stadsdelsnämnd**

Särskilt uttalande gjordes av Lillemor Lindberg m.fl. (m), Claes Fleming (fp), Jan Ulander (kd) och Marianne Ryderg (sp) enligt följande.

För att kunna förverkliga målet bakom rubriken ”Ett levande och hållbart Hjorthagen” ser majoriteten det som viktigt att inte fokusera utvecklingen av bostadsbeståndet i Hjorthagen till en enda tomt. Det är därför glädjande att samarbetet mellan Gatu- och fastighetskontoret, Stadsbyggnadskontoret och Birka Energi lett till ett förslag på 200 nya bostäder i Hjorthagen vilka kan stå färdiga tidigare än de enligt motionen föreslagna.



## KOMMUNFULLMÄKTIGE

## Motioner

2000:63

2000:63

**Motion av Rolf Lindell (s) om bostäder på  
Ställverkstomten i Hjorthagen**

Hjorthagens invånare har under större delen av 1900-talet fått leva med tunga industriella verksamheter alldeles inpå knutarna. Vägar, hamnverksamhet och järnväg har inkapslat denna klassiska arbetarstadsdel. Gas- och energiverksamheten lägger sedan länge genom starka säkerhetsbestämmelser hinder i vägen för tillkomsten av bostäder i stadsdelen.

I likhet med andra stadsdelar kräver även Hjorthagsborna möjligheter att komplettera bostadsbebyggelsen i stadsdelen, framför allt för att barnfamiljerna ska ges möjlighet att bo kvar. Nuvarande bostadsbestånd har bara ett fåtal större lägenheter. Den s.k. gluggutredningen har inventerat ett antal smärre områden där bostadsbebyggelse skulle kunna komma till stånd. Men tittar man närmare på dessa områden så ligger så gott som alla långt inom det säkerhetsavstånd som krävs i förhållande till olika energianläggningar.

Det enda alternativ som kan ge ett ordentligt tillskott av familjebostäder är Ställverkstomten. Detta förutsätter dock att Birka Energi kan förmås att snarast möjligt lämna Ställverkstomten och att samtidigt nedgrävningen av högspänningskabeln förbi skolan och genom Hjorthagen kan påbörjas. Då skulle ca 200 lägenheter kunna komma till för att ge nytt liv och nya möjligheter i Hjorthagen. Birka energi har förklarat detta som tekniskt fullt möjligt, men det gäller nu att verka för att så kan ske snabbt, och på rimliga ekonomiska villkor. Socialdemokraterna i Östermalms stadsdelsnämnd tog som ordförandeparti år 1998 initiativ till projektet Hållbart och levande Hjorthagen. En enig nämnd har ställt sig bakom detta projekt. Ett av de fundamentala inslagen i ett sådant åtagande måste vara att se till att det finns lägenheter för barnfamiljer. Om all energi sätts in på att snabbt frigöra Ställverkstomten för bostadsbebyggelse kan staden förverkliga en viktig förutsättning för ett hållbart och levande

Hjorthagen, genom att bygga bostäder för barnfamiljer. På köpet får man ett ökat underlag för skolan, och räddar kvar den i stor utsträckning ideellt bedrivna fritidsgården.

Jag hemställer mot bakgrunden av vad som här sagts att

1. berörda nämnder och förvaltningar tar upp förhandlingar med Birka energi om en snabbavställning av Ställverkstomten och nedgrävning av högspänningsledningen genom Hjorthagen
2. berörda nämnder och förvaltningar vidtar nödvändiga åtgärder för att starta planeringsprocessen så att bostäder på Ställverkstomten kan byggas snarast möjligt.

Stockholm den 27 november 2000

*Rolf Lindell*